

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Inrichtingsplan Olst-Wesepe

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

7 januari 2010 / rapportnummer 2107-76

1. OORDEEL OVER HET MER

De provincie Overijssel heeft voor het landinrichtingsgebied Olst-Wesepe een inrichtingsplan opgesteld. Dit inrichtingsplan is een voortvloeisel uit het reconstructieplan Salland-Twente (dat in september 2004 door Provinciale Staten is vastgesteld) en een nadere uitwerking in het kader van de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG). Hierbij is op vrijwillige basis de m.e.r.-procedure doorlopen. Het College van Gedeputeerde Staten is bevoegd gezag bij deze procedure.¹

De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna de Commissie) is van oordeel dat in het MER de essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang volwaardig mee te kunnen laten wegen in de besluitvorming over het inrichtingsplan mits bij de herziening van de bestemmingsplannen of bij het vaststellen van de uitvoeringsmodules van het inrichtingsplan de volgende aspecten worden verduidelijkt:

- de effecten op de relevante Natura 2000-gebieden;
- de wijze waarop wordt aangesloten op de doelstellingen en maatregelen van het Intergemeentelijke Landschapsontwikkelingsplan;
- hoe de provinciale omgevingsvisie/verordening (bijvoorbeeld de taakstelling EHS) wordt uitgewerkt;
- op welke wijze rekening gehouden wordt met de wezenlijke waarden en kenmerken van landschap, cultuurhistorie (waaronder archeologie).

Het inrichtingsplan is nog niet ter inzage gelegd. Hierdoor heeft de Commissie geen zienswijzen bij de totstandkoming van dit advies kunnen betrekken.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL EN AANBEVELINGEN VOOR HET VERVOLGPROCES

2.1 Waterberging

De grootste ingreep voorzien in het inrichtingsplan is de herprofilering van alle grotere waterlopen en aanpassing van het peilbeheer². Er zijn verschillende varianten mogelijk: beekdalbrede inrichting, langsberging, vlakberging en combinaties hiervan. In het MER is dit uitgewerkt voor de Groote Vloedgraven en de Bleerhorsterleiding in drie scenario's: beekdalbreed, gegraven (vlak)bergingen (tevens voorkeursalternatief) en beekdalbreed gecombineerd met ecologische verbindingen.

Uit het MER (bijlage 6) blijkt dat het scenario waarbij een beekdalbrede inrichting wordt gerealiseerd (bestaande waterlopen worden verondiept zonder te voorzien in extra bergingsmogelijkheden) ertoe leidt dat lage delen van beekdalen periodiek (minder dan één keer per jaar, maar frequenter dan eens in de tien jaar) inunderen. Volgens de werknormen in het Nationaal Be-

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, indien digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen* adviesnummer 2107.

² Schema in bijlage 6 pagina 48/62. Daarnaast staan in bijlage 6 een maximale en een voorkeursvariant beschreven met de daarbij horende effecten.

stuursakkoord Water (NBW) mag niet meer dan 5% van het maaiveld eens in de tien jaar inunderen. De beekdalbrede inrichting voldoet daarmee niet aan deze werknorm. Volgens de initiatiefnemer kunnen de effecten van het ophogen van het waterpeil in een beekdalbrede inrichting met name voor de landbouwgebruiksmogelijkheden niet voldoende duidelijk worden gemaakt.

De Commissie constateert dat het gevolg van het kiezen voor een inrichtingsplan met vlakbergingen is dat zones langs de weteringen mogelijk zullen moeten worden afgegraven (langsbergingen) en dat er mogelijk op een aantal plaatsen al dan niet omkade waterberging moet worden gegraven (tot een totaal aan 89 ha vlakwaterberging). Dit kan effecten hebben op het landbouwgebruik, het landschap en op archeologie.

2.2 Effecten op natuur

Het landinrichtingsplan maakt op zichzelf geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk. De Commissie deelt de redenering dat daarmee significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten. Op dit moment is nog niet te overzien in hoeverre de nu in gang gezette en deels aan de landinrichting gekoppelde bestemmingsplanherzieningen een toename van emissie van verzurende en vermestende stoffen door o.a. veehouderijen mogelijk maakt en daarmee een mogelijke toename in de depositie van deze stoffen.

De Commissie wijst erop dat de in het MER gehanteerde 3-kilometerzone rondom Natura 2000-gebieden niet berust op beleid. Dat betekent dat bij de effectbeoordeling niet alleen (een groter gebied rond) de IJsseluiterwaarden betrokken had moeten worden, maar ook verder weg gelegen Natura 2000-gebieden zoals het Boetelerveld.

■ De Commissie constateert dat de conclusie in het MER bij de effectbepaling op Natura 2000-gebieden, dat geen toename van verzurende en vermestende depositie ontstaat en daarmee dat significant negatieve gevolgen zijn uit te sluiten, alleen juist is wanneer (1) de nog te herziene bestemmingsplannen geen activiteiten mogelijk maakt die een toename in emissie van verzurende en vermestende stoffen tot gevolg hebben en (2) elke individuele landbouwkundige ontwikkeling aan de Natuurbeschermingswet getoetst wordt.

2.3 Effecten op landschap, cultuurhistorie en archeologie

In het MER (hoofdstuk 3) staat een beschrijving van landschapstypen en worden knelpunten in de huidige situatie en de autonome ontwikkeling genoemd. Vervolgens wordt de ontwikkeling van het landschap in historisch perspectief geplaatst (cultuurhistorie) en is een indicatieve archeologische verwachtingswaardekaart toegevoegd.

In het MER is verder aangegeven dat er nog grote onzekerheid bestaat over de verwachte effecten van de voorgenomen activiteiten omdat de werkzaamheden die samenhangen met de kavelruil, de kavelinrichting en de ontsluiting nog niet in detail bekend zijn. De voorgestelde maatregelen scoren daarom op het aspect landschap vooralsnog negatief. Hieruit blijkt dat met de uitvoering van het landinrichtingsplan een aantal knelpunten in de huidige situatie niet worden opgelost en kansen voor landschapsontwikkeling niet worden benut. De Commissie constateert daarnaast dat kansen voor landschapsontwikkeling zoals beschreven in het Landschapsontwikkelingsplan niet ten volle worden benut. Daarnaast worden er geen randvoorwaarden gebaseerd op het

Landschapsonwikkelingsplan of het landschapsbeeld uit de provinciale omgevingsvisie aan de uitwerking van de planonderdelen en de uitvoering worden meegegeven.

De effecten op cultuurhistorie en archeologie zijn niet afzonderlijk weergegeven. Uit het MER kan echter worden afgeleid dat bij de voorgenomen activiteiten (op het gebied van waterberging, verlegging en vergraving van waterlopen, natuurontwikkeling en kavelinrichting) negatieve effecten op cultuurhistorie en archeologie niet zijn uitgesloten. De Commissie constateert dat bovengenoemde effecten in de gepresenteerde scores in figuur 18 onvoldoende tot uitdrukking komen.

■ De Commissie adviseert bij de uitwerking van planonderdelen van het inrichtingsplan, de herziening van de bestemmingsplannen en bij de mogelijk te nemen projectbesluiten in het kader van de Waterwet aan te geven op welke wijze met de wezenlijke waarden en kenmerken van landschap, cultuurhistorie en archeologie zal worden omgegaan zodat daarmee de randvoorwaarden uit het Intergemeentelijke Landschapsonwikkelingsplan en de Provinciale omgevingsvisie/verordening alsmede wetgeving op het gebied van archeologie (Verdrag van Valetta) kunnen worden geborgd.

2.4 Recreatie

In het landinrichtingsplan is aangegeven dat het Waterschap Groot Salland, na vaststelling van het Plan van Toedeling, de eigenaren langs hoofdwaterlopen de keus zal voorleggen om grond af te staan voor een onderhoudspad of het onderhoud vanaf de eigen grond te laten plaatsvinden. De Commissie constateert dat in deze keus niets geregeld wordt over het openbaar toegankelijk houden van routes langs deze hoofdwaterlopen voor wandelaars. De positieve waardering in het MER onder 'Fiets- en wandelpaden' is medeafhankelijk van het recreatief medegebruik van onderhoudspaden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing plan-MER

Initiatiefnemer: Provincie Overijssel

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Overijssel

Besluit: vaststellen van het inrichtingsplan Olst-Wesepe

Activiteit: met het inrichtingsplan wordt waterberging, natuurontwikkeling, recreatief medegebruik en kavelruil mogelijk gemaakt

Bijzonderheden: het betreft een vrijwillig plan-MER

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. S. Bokma

drs. S.R.J. Jansen

drs. C.T. Smit (secretaris)

ir. K.A.A. van der Spek

drs. L.H.J. Verheijen (voorzitter)

ir. R.F. de Vries

Procedurele gegevens:

advies aanvraag: 14 mei 2008

advies reikwijdte en detailniveau: 26 juni 2008

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 18 november 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 7 januari 2010

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Inrichtingsplan Olst-Wesepe

De provincie Overijssel heeft voor het landinrichtingsgebied Olst-Wesepe een inrichtingsplan opgesteld. Dit inrichtingsplan is een voortvloeisel uit het reconstructieplan Salland-Twente (dat in september 2004 door Provinciale Staten is vastgesteld) en een nadere uitwerking in het kader van de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG). Hierbij is op vrijwillige basis een milieueffect-rapport opgesteld.

ISBN: 978-90-421-2934-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

